

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

5 da favrer 2019

6 da favrer 2019

75

Incumbensa Hohl

concernent l'introducziun d'ina limitaziun dal temp d'uffizi per las commembras ed ils commembers dal cussegl grond sco er per las suppleantas ed ils suppleants dal cussegl grond

Resposta da la regenza

L'incumbensa inoltrada pretenda da la regenza da prender posiziun tar ina chaussa che pertutga primarmain ils fatgs dal cussegl grond. Pervia da la dimensiun statal-politica dal tema èsi tuttina giustifitgà che la regenza dettia ina resposta areguard il cuntegn.

Ina limitaziun dal temp d'uffizi per las commembras ed ils commembers dals parlaments chantunals exista actualmain en ils quatter chantuns Sursilvania, Basilea-Citàd, Basilea-Champagna e Giura. L'introducziun d'ina tala limitaziun er en il Grischun vegn motivada primarmain cun in rinforzament da la promoziun da las forzas politicas giuvnas. Plinavant duain er vegnir evitadas concentraziuns da pussanza e vegnir integradas dapli persunas cun lur ideas en il process politic.

La dumonda da la limitaziun dal temp d'uffizi en il cussegl grond è vegnida discutada en la cumissiun da constituziun gia en il rom da la revisiun totala da la constituziun chantunala. La cumissiun da constituziun ha refusà ina tala limitaziun. Quai ha ella motivà principalmain cun las experientschas praticas ch'il cussegl grond vegnia renovà per mintgamai var in quart a chaschun da las elecziuns da renovaziun totala en conseguenza da demissiuns e da nunreelecziuns. En vista a quest fatg è ina regulaziun costituziunala vegnida considerata sco nunnecessaria. La renovaziun politica saja l'incumbensa da las partidas sco er da las electuras e dals electurs (cf. latiers il rapport explicativ da la cumissiun da constituziun dals 6 da settember 2000, p. 88).

En l'ulteriur decurs da la revisiun da la constituziun n'è questa dumonda lura vegnida tematisada ni en la procedura da consultaziun ni en il cussegl grond.

La regenza na vesa er ussa nagin basegn d'agir. Er senza limitaziun dal temp d'uffizi è ina renovaziun adeguata dal cussegl grond anc adina garantida, sco quai ch'i resulta da las quotas da renovaziun a chaschun da las elecziuns da renovaziun totala. A chaschun da las elecziuns da l'onn 2010 era questa quota a circa 41 pertschient (49 commembras e commembers), l'onn 2014 a circa 27 pertschient (32 commembras e commembers) e l'onn 2018 la finala a circa 42 pertschient (50 commembras e commembers). La maschaida – senza dubi giavischaivla – tranter commembras e commembers ch'èn d'ina vart main ditg e da l'autra vart pli ditg en uffizi è pia avant maun, uschia ch'in transfer cuntinuà da savida e d'experientschas è pussaivel. Ed il privel d'ina concentraziun da pussanza n'è er betg visibel tar in organ legislativ cun 120 commembras e commembers, che represchentan direcziuns politicas fitg differentas. Ina tala concentraziun vegn plinavant impedita tras la limitaziun da la durada d'uffizi da las presidentas e dals presidents da las cumissiuns ch'è prevista en la lescha davart il cussegl grond (LCG; DG 170.100).

Ina limitaziun dal temp d'uffizi per las commembras ed ils commembers dal cussegl grond sco er per las suppleantas ed ils suppleants dal cussegl grond na para pia er vinavant betg necessaria. Ina tala restricziun fiss dal rest ina intervenziun marcanta en il dretg d'eleger activ e passiv da las persunas cun dretg da votar. Pervia da l'importanza statalpolitica stuess ina limitaziun dal temp d'uffizi per il cussegl grond vegnir francada formalmain en la constituziun dal chantun Grischun (CC; DG 110.100) – analogamain a la regulaziun per la regenza (art. 39 al. 4 CC).

Sa basond sin questas consideraziuns propona la regenza al cussegl grond da refusar questa incumbensa.

En num da la Regenza

Il president:

Il chancelier:

Dr. Jon Domenic Parolini

Daniel Spadin